

מדריך זכויות מס לאנשים עם מוגבלות

מדריך זה מציג את זכויות המס של אנשים עם מוגבלות ושל בני משפחתם, ונועד לסייע להם לקבל את הטבות המס, להן הם זכאים. לתשומת ליבכם: דברי ההסבר במדריך זה הם כלליים ואין לראות בהם את נוסח החוק.

1. פטור ממס לנכים לפי סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה
2. זכיו בשל החזקת קרוב במוסד לפי סעיף 44 לפקודת מס הכנסה
3. נקודות זכיו בשל ילדים עם מוגבלות לפי סעיף 45 לפקודת מס הכנסה
4. משיכה מוקדמת של מרכיב התגמולים בקופת גמל בשל נכות
5. פטור ממס לחלק מקצבה שמקבל יחיד, שפרש פרישה מוקדמת בגלל נכות יציבה
6. הקלות במס רכישה
7. מענק עבודה לעובדים עם מוגבלות

1. פטור ממס לנכים לפי סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה

סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה מקנה פטור ממס על הכנסותיו של יחיד, העונה על אחד מהתנאים הבאים:

- עיוור.
- נכה בשיעור של 100%.
- נכה שזכאי לתגמול חודשי לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), או לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, שנקבעה לו נכות בשיעור של 90% לפחות לפי חישוב מיוחד (שיעור נכות המחושב מליקויים במספר איברים, ובתנאי ששיעור הנכות הכולל הוא בשיעור של 100% לפחות).
- נכה שאינו זכאי לתגמול חודשי לפי החוקים האמורים לעיל, שנקבעה לו נכות של 90% לפחות לפי חישוב מיוחד (שיעור נכות המחושב מליקויים במספר איברים, גם אם שיעור הנכות הכולל אינו עולה על 100%), ובלבד שנקבעה לו נכות בשיעור 40% לפחות בשל ליקוי אחד.

תקופת הנכות המזכה בפטור ממס היא 185 ימים לפחות ("נכות מזכה").

הנכות המזכה נקבעת לפי אחד החוקים הבאים:

1. חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט - 1959 (נוסח משולב).
2. חוק בכי המלחמה בנאצים, תשי"ד - 1954.
3. חוק בכי רדיפות הנאצים, תשי"ז - 1957.
4. חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ל - 1970.
5. פקדים ה. ט. י. ג. או י"ג או י"ג לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה - 1995.
6. חוק לפיצוי נפגעי גזת, התשנ"ד - 1994.

לתשומת ליבכם:

- אם לא נקבעו למבקשים אחוזי נכות לפי אחד מהחוקים המפורטים למעלה, יהיה עליהם לפנות לוועדה רפואית לצורכי מס הכנסה, המתקיימת על ידי ביטוח לאומי.
- יחידים שנקבעה להם נכות מזכה לפי אחד מהחוקים המוזכרים למעלה, אינם בדרשים לעבור וועדה רפואית לצורכי מס הכנסה.

פרטים מלאים לגבי הגשת בקשות לקבלת פטור ממס עקב נכות ראו [טופס בקשה לוועדה רפואית להקלות במסים \(טופס 169\)](#).

תקרות ההכנסה ב-ש הפטורות לשנים 2015-2022 (התקרות מתעדכנות מדי שנה):

שנת מס	תקרת הכנסה מיגיעה אישית בש"ח (1)	תקרת הכנסה שאינה מיגיעה אישית בש"ח (2)	תקרת הכנסה לריבית בגין נזקי גוף בש"ח (3)
2015	614,400	73,560	262,320
2016	608,400	72,960	300,000
2017	606,000	72,720	299,040
2018	608,400	72,960	300,000
2019	615,600	73,800	303,600
2020	618,000	74,040	304,560
2021	614,400	73,560	302,640
2022	628,800/409,200	75,360	309,960

הערות והסברים לטבלה

הכנסה מיגיעה אישית: יכולה להיות משכורתו של אדם וגם קצבה או הכנסה מעסק.

(1) תקרת הכנסה שנתית מיגיעה אישית בלבד, ליחיד שנקבעה לו נכות מזכה לתקופה העולה על 364 ימים.

התקרה למקבלי "תגמול חודשי" (נכי צה"ל ופעולות איבה) היא 628,800 ש"ח, ולמי שאינם מקבלים תגמול חודשי כאמור - 409,200 ש"ח.

(2) א. תקרת הכנסה לכל תקופת הנכות מיגיעה אישית ושאונה מיגיעה אישית ליחיד, שנקבעה לו נכות מזכה לתקופה של 185 ימים ועד ל- 364 ימים.

ב. תקרת הכנסה שנתית כוללת (מיגיעה אישית ושאונה מיגיעה אישית) ליחיד, שהכנסתו מיגיעה אישית בשנת המס הייתה נמוכה מסכום תקרה זו, גם אם תקופת נכותו עולה על 364 יום.

(3) תקרת הכנסה שנתית כוללת (מיגיעה אישית ושאונה מיגיעה אישית וכן מריבית, המשולמת מכספים שהופקדו בפיקדון, בתוכנית חיסכון או בקופת גמל, שמקורם בפיצויים או בכספי ביטוח שקיבל היחיד בשל פגיעת גוף) ליחיד, שהכנסתו מיגיעה אישית בשנת המס הייתה נמוכה מסכום תקרה זו.

איך מגישים בקשה לפטור ממס

הנחיות מפורטות להגשת בקשה מקוונת לפטור ממס עקב נכות ניתן לראות [בטופס בקשה לוועדה רפואית להקלות במסים \(טופס 169\)](#).

הגשה מקוונת תאפשר טיפול מהיר ויעיל בפנייתך, אך ישנה אפשרות להגשת כל המסמכים למשרד פקיד השומה.

- **יחיד שנקבעה לו נכות על ידי אחד מהחוקים המוזכרים** - יגיש למס הכנסה [בקשה לפטור ממס לנכים \(טופס 1516\)](#) בצירוף אחד מהבאים:
 - עותק פרוטוקול הוועדה הרפואית
 - צילום תעודת עיוור

כמו כן, שכיר המבקש לקבל אישור לפטור ממס המופנה למעסיקו - יצרף גם תלוש שכר

- **יחיד שטרם נקבעה לו נכות מזכה** - המבקש לעבור ועדה רפואית לצורכי מס הכנסה, המתקיימת על ידי המוסד לביטוח לאומי (המכונה גם ועדה רפואית מדרג ראשון), ולא מגיש במערכת המקוונת, יגיש למשרד מס הכנסה הסמוך למקום מגוריו או [באמצעות מערכת פניות ציבור באתר הרשות](#) בקשה הכוללת את המסמכים הבאים:
 - [בקשה לקביעת אחוזי נכות לצורך פטור ממסים \(טופס 169\)](#) - יש למלא את הטופס במלואו ולציין במפורש מהם הליקויים והמחלות, בהווה ובעבר, כולל חתימה על ויתור סודיות.
 - כל המסמכים הרפואיים המתאימים לבקשה. לדוגמה: חוות דעת רפואיות, סיכומי מחלות, צילומי רנטגן, תוצאות בדיקות רפואיות.

המסמכים לא יוחזרו למבקשים בתום הטיפול.

- קבלה על תשלום ההוצאות של המוסד לביטוח הלאומי, כפי שנקבע על ידי. ניתן [לשלם באופן מקוון באתר הביטוח הלאומי](#) או לקבל את שובר התשלום במשרד מס הכנסה או במשרד המוסד לביטוח הלאומי:
 - לשלם אותו בסניפי הבנקים או הדואר.
 - לצרפו למסמכי הבקשה לפטור ממס.

סכום השובר לתשלום למוסד לביטוח לאומי בשנת 2022: 679 ₪.

ייתכן שלא ייקבעו אחוזי נכות עבור הליקוי או הפגם במקרים הבאים:

- אם לא יופיע פירוט שלהם בבקשה.
- אם לא יצורפו מסמכים רפואיים לטופס 169.
- המוסד לביטוח לאומי אינו מקבל בקשות לזימון לוועדה רפואית לצורכי מס הכנסה, ללא טופסי הפניה מרשות המסים.

לאחר הגשת הבקשה המקוונת או ההגשה הפיזית במשרד פקיד השומה, יתקיימו ההליכים הבאים:

1. המסמכים יועברו לביטוח לאומי לצורך קביעת מועד הוועדה הרפואית.
2. הזמנה להתייצב בפני הוועדה הרפואית, תישלח למבקשים על ידי הביטוח הלאומי עם פירוט היום ומקום קיום הוועדה הרפואית.
3. בטופס [בקשה לקביעת אחוזי נכות לצורך פטור ממסים \(טופס 169\)](#), -ניתן לבקש כי הוועדה הרפואית תתכנס שלא בנוכחות המבקשים. עם זאת:

- ייתכן שלמרות הבקשה יתעורר צורך בכך, והמבקשים יוזמנו לבדיקת רופא הוועדה הרפואית ויהיה עליהם להתייצב.
- ייתכן שהמבקשים יוזמנו למספר רופאים בהתאם למומחיות הנדרשת, לפי הליקויים והמחלות שצורפו מסמכים לגביהם.

4. אם המבקשים לא יתייצבו בפני הוועדה הרפואית ביום שנקבע בהזמנה, בלי להודיע על כך למוסד לביטוח לאומי לפחות 4 ימים לפני מועד התכנסותה, או בלי לתת סיבה מתקבלת על הדעת:

- הבקשה תיחשב כאילו לא הוגשה.
- המבקשים יצטרכו להגיש בקשה חדשה לקביעת אחוזי נכות בתשלום.

5. לאחר שהוועדה הרפואית תקבע את אחוזי הנכות, מזכירות הוועדה תעביר את החלטתה אל משרד מס הכנסה ואל המבקשים.
6. לאחר קבלת החלטת הוועדה הרפואית במשרד מס הכנסה, תישלח הודעה בכתב למבקשים על הזכאות לפטור ממס, בצירוף העתק פרוטוקול הוועדה הרפואית.

איך מערעים על החלטת הוועדה הרפואית?

הגשת ערר על החלטת הוועדה הרפואית

ניתן להגיש ערר באופן מקוון, או לחילופין - להגישו פיזית למשרד פקיד השומה. להלן ההנחיות להגשת הערר:

1. להגיש מכתב ערעור מנומק, בצירוף האישורים הרפואיים המתאימים, **בתוך 45 יום** מהיום בו התקבלה הודעת מס הכנסה על החלטת הוועדה הרפואית ועל תוצאותיה.
2. לצרף לבקשת הערעור אישור על תשלום שובר הערעור.

סכום הערעור לתשלום למוסד לביטוח לאומי בשנת 2022: 979 ₪.

לתשומת ליבכם:

- ניתן לבקש מוועדת הערר לדון גם בליקויים רפואיים, שלא הועלו בפני הוועדה הרפואית מדרג ראשון.
- לוועדת הערר יש סמכות לבטל או לשנות את החלטת הוועדה הרפואית מדרג ראשון, גם עבור ליקויים עליהם לא ערערו המבקשים.

הגשת ערעור על החלטת ועדת הערר

יחיד המעוניין לערער על החלטת ועדת הערר, יכול להגיש ערעור לבית הדין האזורי לעבודה, **בתוך 60 יום** מיום קבלת הודעת מס הכנסה על החלטתו.

- יחיד שנקבעה לו נכות בוועדה רפואית וחלה החמרה במצבו, יכול לאחר חצי שנה מיום הוועדה הרפואית הקודמת, להגיש בקשה לוועדה רפואית ("ועדת החמרה") באופן דומה להגשת הבקשה לוועדה רפואית מדרג ראשון.
- את הבקשה לוועדת ההחמרה, יש להגיש באופן מקוון או במשרד מס הכנסה הסמוך למקום המגורים בצירוף המסמכים הבאים:
 - טפסים, מסמכים רפואיים ושובר תשלום, כמפורט בסעיף "הליך בקשה לפטור ממס".
 - מסמכים רפואיים המעידים על ההחמרה.
- הודעה על החלטת הוועדה הרפואית תישלח מהמוסד לביטוח לאומי.
- משרד מס הכנסה ישלח הודעה לגבי הזכאות לפטור ממס לפי סעיף 9(5) לפקודה, בהתאם להחלטות הוועדה, בצירוף העתק פרוטוקול הוועדה הרפואית.

לתשומת ליבכם:

- לבירור פרטים על מצב הפנייה לאחר העברת המסמכים למוסד לביטוח לאומי:
 - ניתן לפנות לסניף הביטוח הלאומי המטפל בבקשה.
 - ניתן להתקשר למוקד הטלפוני של הביטוח הלאומי בטלפון: *6050.
- מטעמי סודיות, לא ניתן למסור מידע על החלטות הוועדה הרפואית בטלפון.

מימוש הזכאות לפטור ממס

- **יחיד שנקבעה לו נכות מזכה קבועה** - יקבל אישור כללי המופנה למעסיקים או למשלמי הקצבה:
 - האישור יימסר על ידי המבקש למעסיק או למשלם הקצבה, אם מדובר במעסיק או משלם אחד.
 - האישור תקף גם לשנים הבאות.
- **אם יש מספר מעסיקים או משלמים, או שתקופת הנכות איננה לתמיד** - היחיד יפנה למשרד מס הכנסה, ויגיש בקשה לאישור על פטור מניכוי מס למעסיקים או למשלמים, לפי העניין (תיאום מס).
- **יחיד, שנקבעה לו נכות מזכה לשנות המס שקדמו לשנת המס הנוכחית:**
 - יכול להגיש בקשה להחזר מס לגבי כל אחת משנות זכאותו לפטור.
 - בקשה להחזר מס - ניתן להגיש לתקופה של עד שש שנים, שקדמו לשנת המס הנוכחית (לדוגמה: בשנת 2022 ניתן להגיש בקשות להחזר מס משנת 2016 והלאה).
- **יחיד שהגיש דו"חות שנתיים או בקשות להחזר מס, לשנות המס בהן הוא זכאי לפטור לפני קביעת הנכות** - יגיש בקשה לתיקון הדו"חות ולמימוש הפטור בשנים אלו (עד 6 שנים אחורה), בכפוף להנחיות לתיקון שומות, בשל פטור ממס עקב נכות.

לתשומת ליבכם: ניתן להיעזר [במדריך להגשת בקשה להחזר מס](#).

הקלות במס לילדים עם מוגבלות

אלו הן ההקלות במס לילדים עם מוגבלות, המחייבות את קביעת שיעור נכות רפואית לילד:

- פטור ממס על הכנסות הילדים.
- משיכה מקופת גמל ללא חיוב במס.
- הקלה במס רכישה.

כדי לקבל הקלות אלו, יש לפעול כמפורט לפניכם:

- **במקרים של נכות קשה לילדים:**
 - המוסד לביטוח לאומי קובע את שיעור הנכות הרפואית לילדים, במקביל לקביעת הזכאות לגמלת ילד נכה.
 - הילדים לא נדרשים להופיע שוב בפני ועדה רפואית לצורכי מס הכנסה.
- **במקרים בהם לא נקבע שיעור הנכות הרפואית על ידי המוסד לביטוח לאומי:**
 - יש לפנות לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים ולבקש שיקבעו לילדים שיעור נכות רפואית.
 - שיעור הנכות הרפואית ייקבע לפי המסמכים הרפואיים שהוגשו לקבלת גמלת ילד נכה.
 - אין תשלום בשל הוצאות ועדה רפואית.
- **במקרים בהם חל שינוי במצבם הרפואי של הילדים:**
 - ניתן לבקש להופיע בפני ועדה רפואית לצורכי מס הכנסה (כמוסבר בהליך הבקשה לפטור ממס).

[טופס 169 א1 - בקשה לקביעת אחוזי נכות לצורך פטור ממסים](#) (PDF) (650.99 Kb)

[טופס 169 ב1 - אישור מסירת מידע](#) (PDF) (516.31 Kb)

[חוזר מס הכנסה מס' 2010/7 - רשות המסים בנושא: בקשה להחזר מס עקב פטור לנכה לפי סעיף 9\(5\) לפקודת מס הכנסה](#) (PDF) (198.43 Kb)

[טופס 135 - דיו וחשבון שנתי מקוצר לשנת המס 2018](#) (PDF) (1.03 Mb)

[טופס 161 - הודעת המעסיק על פרישה מעבודה של עובד](#) (PDF) (540.01 Kb)

[טופס 2973 - בקשה לפטור חלקי ממס רכישה](#) (PDF) (248.42 Kb)

[טופס 101 - כרטיס עובד ובקשה להקלה ולתיאום מס על ידי המעביד - 2017](#) (PDF) (488.93 Kb)

2. זיכוי בשל החזקת קרוב במוסד לפי סעיף 44 לפקודת מס הכנסה

סעיף 44 לפקודת מס הכנסה קובע - "בחישוב הכנסתו החייבת של תושב ישראל, שהוא או בן זוגו, שילם בשנת המס בעד החזקתו במוסד מיוחד של ילד, בן זוג או הורה משותקים לחלוטין, מרותקים למיטה בתמידות, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם, וכן בשל החזקת ילד עם מוגבלות שכלית התפתחותית במוסד מיוחד, יותר לו זיכוי ממס של 35% מאותו חלק מהסכומים ששילם

- התשלומים לפי סעיף זה כוללים את כל הסכומים ששולמו בפועל בעד החזקה במוסד, כולל תשלומים עבור טיפול רפואי על ידי המוסד.
- לקבלת הזיכוי - יש להגיש בקשה לזיכוי ממס בשל קרוב עם מוגבלות ([טופס 116א](#)) וכן תעודת רפואית ([טופס 127](#)) או אישור בית אבות על שהיית הקרוב במחלקה סיעודית, וכן מסמכים להוכחת התשלום בפועל.

לתשומת ליבכם: בקשות לזיכוי בשל החזקת קרוב במוסד, מטופלות רק באמצעות הגשת בקשה להחזר מס או דו"ח שנת.

[PDF](#) **טופס 116א - בקשה לזיכוי ממס בגין קרוב בטול יכולת**
(36.59 Kb)

3. נקודות זיכוי בשל ילדים עם מוגבלות לפי סעיף 45 לפקודת מס הכנסה

סעיף 45 לפקודת מס הכנסה קובע - "יחיד תושב ישראל שהיה לו בשנת המס ילד משותק, עיוור או עם מוגבלות שכלית התפתחותית או שהיה לבן זוגו ילד כאמור, יובאו בחשבון בחישוב המס שלו או של בן זוגו **שתי נקודות זיכוי** בשל כל ילד כאמור".
אלו הזכאים להקלות:

- הורים לילדים שוועדת השמה/ועדת זכאות ואפיון קבעה כי ילדיהם זכאים להשמה בחינוך מיוחד.
- הורים לילדים שטרם מלאו להם 19 שנים (קטינים), המקבלים גמלת ילד נכה מהמוסד לביטוח לאומי.
- הורים לילדים העומדים בכל התנאים הבאים:
 - מלאו להם 19 שנים.
 - נקבעה להם דרגת אי כושר השתכרות בשיעור של 74% ומעלה לצמיתות.
 - הילדים סמוכים לשולחן הוריהם (ההורים מסייעים בטיפול).
- הורים לילדים הזכאים לגמלת ילד נכה, גרושים או פרזידים שאינם מנהלים משק בית משותף, זכאי כל אחד מהם לנקודות זיכוי אלו.

מימוש הזכאות לנקודות הזיכוי יתבצע באחת מהדרכים הבאות:

- **בשנה הנוכחית:**
 - מילוי **טופס 101** אצל המעסיקים - במקרה של זכאות **לגמלת ילד נכה** ובצירוף אישור על הגמלה.
 - באמצעות בקשה לתיאום מס ולהקלה בחישוב המס (**טופס 116**), ובקשה לזיכוי ממס בגין קרוב עם מוגבלות (**טופס 116א**) ולצורך מסמכים כמפורט בטפסים.
- **לשנים קודמות:**
 - מילוי בקשות להחזרי מס - יש למלא **טופס 135** ו**טופס 116א** ולצורך מסמכים כמפורט בטופס.

לתשומת ליבכם:

- כשהורים זכאים לגמלת ילד נכה:
 - ניתן להציג רק אישור קבלת הגמלה.
 - אין צורך בתעודת רפואית (טופס 127) או כל אישור רפואי אחר.
- אם שילמתם הוצאות החזקת ילד במוסד מיוחד, יש לבחור בין אחד מהבאים:
 - קבלת זיכוי בשל החזקת קרוב במוסד **לפי סעיף 44 לפקודה**.
 - קבלת נקודות זיכוי בשל ילד עם מוגבלות **לפי סעיף 45 לפקודה**.
- התנאי לזיכוי לפי סעיפים 44 או 45 לפקודה - הכנסת הקרוב עם המוגבלות, אינה עולה בשנת המס (בכון לשנת המס 2021):
 - על 169,000 ₪ במקרה של יחיד.
 - על 270,000 ₪ לאדם עם המוגבלות ובן זוגו, אם הוא נשוי.

4. משיכה מוקדמת של מרכיב התגמולים בקופת גמל בשל נכות

לפי תקנות מס הכנסה, מי שנקבעה להם או לקרוביהם נכות רפואית צמיתה בשיעור של 75% לפחות לפי סעיף 9(5) לפקודה, זכאים למשוך ללא חיוב במס את כספי התגמולים מקופת הגמל, בתנאי שהיו עמיתים בקופת הגמל לפני שנקבעה להם או לקרוביהם הנכות.
הגדרת "קרוב" - "בן זוג, הורה, הורי הורה, צאצא וצאצאי בן הזוג ובן זוגו של כל אחד מהם".

משיכה מוקדמת מקופת גמל במקרה של ילדים עם מוגבלות:

- הורים לילדים הזכאים לגמלת ילד נכה צמיתה בשיעור המרבי (בשנת המס 2021 השיעור המרבי הוא 188%) וכן הורים לילדים עם נכות קשה שהמוסד לביטוח לאומי קבע כי שיעור הנכות הרפואית של ילדיהם עולה על 90%, יכולים להגיש בקשה למשיכת כספי קופת הגמל:
 - ללא חיוב בניכוי מס במקור.
 - ללא צורך באישור על נכות רפואית של הילדים.
- במקרים בהם שיעור הגמלה נמוך מהשיעור המרבי:
 - ניתן לפנות לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים ולבקש שיקבעו לילד שיעור נכות רפואית.
 - שיעור הנכות הרפואית ייקבע לפי המסמכים הרפואיים שהוגשו לקבלת גמלת ילד נכה.
 - אין תשלום בשל הוצאות ועדה רפואית.
- במקרים בהם חל שינוי במצבם הרפואי של הילדים: ניתן לבקש להופיע בפני ועדה רפואית לצרכי מס הכנסה (כמוסבר בהליך הבקשה לפטור ממס).
- במקרה בו היא תקבע נכות רפואית קבועה בשיעור של 75% ומעלה, ניתן יהיה למשוך כספים מהקופה ללא חיוב בניכוי מס במקור.

לתשומת ליבכם: ההקלה במס במשיכה מוקדמת מקופת גמל, ניתנת רק כשיום תחילת הנכות הרפואית הוא לאחר תחילת ההפקדות לקופת הגמל.

5. פטור ממס לחלק מקצבה שמקבל יחיד, שפרש פרישה מוקדמת בגלל נכות יציבה

לפי סעיף 9א לפקודת מס הכנסה, הגעה לגיל פרישה היא התנאי לזכאות לקבלת פטור ממס:

- על חלק מההכנסה מקצבה המשתלמת ממעסיק או מקופת גמל (קרן פנסיה, ביטוח מנהלים ואחרות).
- על קצבה המשתלמת על פי ביטוח מפני אובדן כושר עבודה.

עם זאת, בהגדרת "גיל פרישה" נקבע כי יחיד ייחשב כמי שהגיע לגיל פרישה גם אם: "הוא פרש פרישה מוקדמת בשל נכות יציבה בדרגה של 75% או יותר, שנקבעה על פי אחד החוקים המפורטים בסעיף 9(5) לפקודה (ראו הגדרת "נכות מזכה")."

לתשומת ליבכם:

- הזכאות לפטור ממס של חלק הקצבה בשל הנכות - היא רק במקרים בהם נותקו יחסי עובד-מעסיק, בגלל הפגיעה שגרמה לנכות שהביאה לפרישת העובדים.
- לא תהיה זכאות לפטור:
 - אם נקבעה נכות שלא קרוב לפרישה.
 - אם אין קשר סיבתי בין הפרישה לבין הנכות.

הליך קבלת ההטבה:

- יחיד - שפרש פרישה מוקדמת בשל נכות ומקבל קצבה או קצבת אובדן כושר עבודה:
 - יגיש למשרד מס הכנסה את הודעת המעסיק על פרישה מעבודה של עובד (טופס 161).
 - המעסיקים יסמנו בה את סיבת הפרישה, בצירוף אישור על הנכות המזכה.
- משרד מס הכנסה יפיק למקבלי הקצבה אישור על ניכוי מס במקור, הכולל פטור ממס של חלק מהקצבה (בשנת המס 2021 סכום הפטור עומד על 4,399 ₪ בחודש).
- מקבל האישור ישלח אותו למשלמי הקצבה.

6. הקלות במס רכישה

תקנה 11 לתקנות מיסי מקרקעין (שבח ורכישה) (מס רכישה), התשל"ה-1974 ("תקנות מס רכישה") מעניקה הקלה בתשלום מס רכישה לעיוורים ולנכים, כהגדרתם בתקנות מס רכישה, לפי הפירוט הבא:

• עיוור

◦ רכישות החל מיום 6.12.2016.

מי שקיבל תעודת עיוור בתנאים הבאים:

- הונפקה על ידי השירות לעיוור של משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- תאריך ההנפקה שהוטבע בה הוא מיום 1.1.1994 ואילך.
- התוקף שלה הוא קבוע.

◦ רכישות לפני 6.12.2016 - העיוור יופנה לוועדה רפואית לקביעת אחוזי נכות, וכשתקבע לו נכות מזכה, יוכל ליהנות מההקלה.

- **נכה** - כהגדרתו בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט - 1959 [נוסח משולב] או בחוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד-1954, שנקבעה לו נכות קבועה בשיעור של 19% ומעלה.
- **בנכע** - כמשמעותו בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970, שנקבעה לו נכות קבועה בשיעור של 19% ומעלה.
- **נכה** - כהגדרתו בחוק **נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז - 1957**, שנקבעה נכותו בשיעור של 50% ומעלה והוא זכאי לתגמולים מאוצר המדינה לפי חוק זה.
- **נכה תאונת עבודה** - לפי סעיף 103 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995, הזכאי לקבל מהמוסד לביטוח לאומי קצבה או מענק לפי פרק ג' לחוק, ודרגת הנכות הקבועה כתוצאה מתאונת עבודה אינה פחותה מ-50%.
- **נכה** - על פי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995, שנקבעה לו דרגת אי כושר השתכרות קבוע, בשיעור של 75% לפחות.
- **נכה** - שנכותו נקבעה לפי תקנות מס הכנסה (קביעת אחוז נכות), התש"ם - 1979, לפי אחת מהחלופות הבאות:
 1. נכה תאונת דרכים, שנקבעה לו נכות קבועה של 50% ומעלה.
 2. נכה משיתוק או קטוע יד או רגל, שאחוז נכותו הקבועה כתוצאה מליקויים אלה היא 50% ומעלה.
 3. נכה בשיעור של 90% לפחות לפי חישוב מיוחד (שיעור נכות המחושב מליקויים במספר איברים), ובתנאי ששיעור הנכות הכולל עולה על 100%.

לתשומת ליבכם:

- ההקלה במס רכישה היא באחד מהמקרים הבאים:
 - ברכישת דירת מגורים.
 - ברכישת קרקע לבניית דירה.
- התנאי לזכאות להקלה הוא, שהנכס הנרכש ישמש למגורי הזכאים להקלה.
- הזכאים להקלה יכולים ליהנות ממנה פעמיים בלבד, במשך כל חייהם.

רכישה על ידי בני זוג

- ברכישת זכות במקרקעין על-ידי בני זוג שרק אחד מהם זכאי להקלה, מוענקת ההקלה לשניהם.
- ההקלה ניתנת גם כשהזכות נרכשת על-ידי שני יחידים, שרק אחד מהם זכאי להקלה, והם הופכים לזוג תוך 12 חודשים מיום רכישת הזכות במקרקעין.

מימוש ההטבה של נכים קטינים

בהנחייה מיום 13.6.2006, הרחיבה רשות המסים את האפשרות למתן הקלה במס רכישה, גם כשהדירה נרכשת על שם הורים לקטינים הזכאים לקבלת ההקלה. אלו הם התנאים שיש לעמוד בהם:

- הקטינים עומדים בהגדרה של הזכאים להקלה, לפי תקנות מס רכישה.
- הדירה הנרכשת מותאמת לצורכיהם המיוחדים של הקטינים.
- הובא אישור מבית המשפט לענייני משפחה על כך שההקלה הניתנת משויכת לקטינים עצמם ונחשבת כמנוצלת על ידם.

שיעור ההקלות לזכאים

- הזכאים להקלה משלמים מס רכישה מופחת בשיעור של 0.5%, במקום אחד מהבאים:
 - לפי מדרגות מס הרכישה הרגילות, החלות ברכישת דירת מגורים (דירה יחידה או דירה נוספת, לפי העניין).
 - מס הרכישה החל ברכישת קרקע לבניית דירה.
- ברכישת דירה מגורים יחידה, החל מיום 6.12.2016, בסכום של עד 2.5 מיליון ₪:

- לא חייבים בתשלום מס רכישה עד גובה המדרגה הראשונה (סכום של 1,805,545 ש"ח נכון לשנת 2022).
- יש לשלם מס בשיעור של 0.5% על יתרת הסכום.
- כשסכום רכישת דירת מגורים יחידה עולה על 2.5 מיליון ש"ח – חייבים במס רכישה בשיעור של 0.5%, על הסכום המלא של הדירה הנרכשת.

הגשת בקשה להקלה בתשלום מס רכישה

כשמגישים הצהרה על הרכישה, יש להגיש איתה [בקשה לפטור חלקי ממס רכישה \(טופס 2973\)](#), בצירוף האישורים הנדרשים כמפורט בטופס.

7. מענק עבודה לעובדים עם מוגבלות

- [החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים \(מענק עבודה\)](#), התשס"ח-2007 מקל על עובדים עם מוגבלות שנקבע להם "שכר מינימום מותאם", לפי [חוק שכר מינימום תשמ"ז-1987](#).
- עובדים אלו יתכן ויהיו זכאים למענק עבודה, לפי התנאים הקבועים בחוק, גם אם אין להם ילדים והכנסתם המזכה נמוכה מזו של עובדים ללא מוגבלות.

לתשומת לבכם: מידע נוסף ניתן למצוא [במדריך מענק עבודה](#).

דף זה עודכן לאחרונה בתאריך 08.07.2021